

Aprobat în ședința Guvernului din _____2026

Decizia protocolară nr. _____/2026

AVIZ

la proiectul de lege cu privire la modificarea Codului fiscal nr. 1163/1997 (inițiativa legislativă nr. 392 din 4 decembrie 2025)

Guvernul a examinat proiectul de lege cu privire la modificarea Codului fiscal nr. 1163/1997, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 392 din 4 decembrie 2025) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Potrivit notei de fundamentare, proiectul de lege prevede stabilirea cotei impozitului pe venit în mărime de 25% pe parcursul perioadei 2025-2027 pentru instituțiile financiare bancare și nebancare, precum și excluderea impozitului pe venit în mărime de 6% din dobânzile reținute de către bănci, asociații de economii și împrumut, furnizorii de servicii de finanțare participativă, precum și emitenții de titluri de creanță și obligațiuni, altele decât cele prevăzute la art. 20 lit. z²⁰) din Codul fiscal nr. 1163/1997 (în continuare – *Cod*), care sunt achitate persoanelor fizice rezidente.

De asemenea, reieșind din argumentele aduse de autorul inițiativei, proiectul de lege a fost elaborat în scopul sporirii încasărilor din impozite și taxe la bugetul de stat, prin introducerea unui impozit diferențiat (special) asupra venitului impozabil achitat de instituțiile financiare bancare și nebancare care activează în Republica Moldova.

Remarcăm că nota de fundamentare la proiectul de lege nu cuprinde descrierea impactului acestor modificări atât asupra băncilor, cât și asupra altor entități din sectorul financiar. Totodată, nota de fundamentare prezintă o descriere doar a sistemului bancar, deși modificările propuse aduc atingere inclusiv entităților financiare nebancare. În acest sens, nota de fundamentare nu conține o argumentare cu referire la necesitatea modificărilor propuse în raport cu participanții profesioniști la piața asigurărilor, organizațiile de creditare nebancară, prestatorii de servicii de plată nebancari, emitenții de monedă electronică ș.a. De menționat că astfel de propuneri de modificare necesită efectuarea unei analize exhaustive a impactului asupra întregului spectru de entități din sectorul financiar, aceasta fiind esențială pentru a preveni consecințele negative asupra stabilității pieței și a economiei naționale.

Cu referire la art. I pct. 1 din proiectul de lege, în partea ce ține de modificarea cotei impozitului pe venit pentru persoanele juridice instituții financiare bancare și nebancare pe parcursul perioadei 2025-2027 în mărime de 25% din venitul impozabil, menționăm că propunerea de aplicare a unui impozit pe venit mărit pentru un grup restrâns de contribuabili contravine principiului echității fiscale, care presupune tratarea egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale (art. 6 alin. (8) lit. c) din Cod).

Stabilitatea sistemului financiar constituie o condiție fundamentală pentru funcționarea eficientă a economiei, iar rolul esențial al băncilor în procesul de intermediere financiară impune menținerea rezilienței acestora drept obiectiv de importanță critică. Sectorul bancar trebuie să fie capabil să asigure continuitatea activității de creditare atât în perioade de expansiune economică, cât și în perioade de provocări economice, întrucât afectarea acestei funcții poate genera riscuri sistemice asupra economiei, amplificând riscurile la nivelul întregului sector financiar. În consecință, capacitatea băncilor de a absorbi pierderi și de a-și onora obligațiile de plată rămâne esențială. Pentru a asigura această reziliență, cadrul de reglementare aplicabil băncilor impune cerințe stricte privind nivelul capitalului și al lichidității, resurse necesare pentru absorbția șocurilor și pentru onorarea obligațiilor financiare în mod continuu.

Profitul realizat de bănci reprezintă principala sursă de capitalizare, iar capitalul reprezintă pilonul central al stabilității financiare. În acest context, menținerea unui nivel adecvat de capital, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ, este esențială pentru funcționarea eficientă a băncilor și pentru consolidarea încrederii publicului în acestea și în sectorul financiar în ansamblu.

Totodată, atenționăm că această propunere nu definește clar care entități s-ar încadra în noțiunea de instituții financiare nebancare, care, de fapt, potrivit art. 8 alin. (4) din Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancară pot desfășura operațiuni de factoring, activitate în calitate de agent bancassurance, activități de prestare a serviciilor de plată și emitere a monedei electronice în conformitate cu Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, alte forme de leasing, precum și alte activități conexe sau auxiliare legate de realizarea activității de creditare nebancară.

Astfel, modificările propuse ar putea afecta nu doar sectorul bancar, dar și agenți economici din categoria mici și mijlocii care înregistrează profituri mai mici și o cotă de impozitare majorată, fapt ce le-ar putea influența negativ activitatea.

În subsidiar, menționăm că majorarea cotei impozitului pe venit pentru instituțiile financiare poate avea multiple efecte asupra pieței financiare și, implicit, asupra populației. Or, creșterea impozitului pe venit până la 25% va putea genera majorarea ratei dobânzii la credite, ceea ce ar reduce accesul persoanelor fizice și juridice la finanțare. Astfel, odată cu majorarea cotei de impozitare, băncile ar putea compensa povara fiscală survenită, prin majorarea

comisioanelor de deservire a conturilor bancare și a altor servicii financiare, făcând astfel operațiunile bancare mai costisitoare pentru clienți.

De asemenea, promovarea propunerii de majorare a cotei impozitului pe venit ar putea avea un efect indirect asupra pieței asigurărilor, determinând o creștere a primelor pentru polițele de asigurare auto, de sănătate și alte tipuri de asigurări. În consecință, povara financiară asupra populației ar crește per ansamblu, afectând puterea de cumpărare și stabilitatea economică a cetățenilor. Pe termen lung, astfel de ajustări ar putea reduce consumul și investițiile, influențând negativ creșterea economică.

Mai mult ca atât, ținem să menționăm faptul că instituirea unui regim fiscal de impozitare aferent anului 2025 este contrar principiului neretroactivității legii. Or, potrivit art. 73 alin. (3) și alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv. Au caracter retroactiv doar actele prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde.

În contextul celor expuse, deși obiectivul principal este creșterea veniturilor bugetare, propunerea prevăzută la art. I pct. 1 din proiectul de lege nu se susține, aceasta urmează a fi examinată în complex pe termen mediu, luând în considerare toate circumstanțele care pot influența atât activitatea economică a agenților economici, cât și puterea de cumpărare și stabilitatea cetățenilor.

Cu referire la art. I pct. 2 din proiectul de lege ce vizează excluderea impozitului pe venit în mărime de 6% din dobânzile achitate de către bănci, asociații de economii și împrumut, furnizorii de servicii de finanțare participativă, precum și emitenții de titluri de creanță și obligațiuni, altele decât cele prevăzute la art. 20 lit. z²⁰) din Cod, prin abrogarea art. 90¹ alin. (3⁷) din Cod, menționăm că Guvernul a expus poziția aferentă acestei propuneri prin Avizul asupra amendamentelor la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (ce vizează domeniul fiscal), aprobat prin Decizia protocolară nr. 45.42 din 23 decembrie 2025.